

LA DICTADURA FRANQUISTA

2. DE “L'ÈPOCA BLAVA” A
L'ÀILLAMENT INTERNACIONAL
(1939 – 1950)

Portald'Història

L'ALINEACIÓ AMB L'EIX

- Acabada la guerra, Franco estava “en deute” amb els **règims italià i alemany** per l'ajut rebut durant la guerra.
- Setembre de 1939 ⇒ Esclat de la **Segona Guerra Mundial** (fins al maig – agost de 1945).
- **Identificació i aliança amb l'Eix** (de la *neutralitat* a la *no – bel·ligerència*, juny de 1940). Els sectors més “pro-nazis” de la Falange i sobretot el seu cap **Ramon Serrano Suñer** simpatitzaven amb l'entrada d'Espanya a la Guerra.

L'ENTRADA A LA GUERRA MUNDIAL

- Bona part dels dirigents de la Falange I també una part de l'Exèrcit era clarament favorable a l'entrada a la Guerra en el bàndol de l'Eix. Aquesta opció bel·licista i pronazi tenia com a cap visible al “*Cuñadísimo*”, el ministre d'Exteriors (octubre de 1940 – febrer de 1942) **Ramon Serrano Suñer**.

Imatges d'una visita de Serrano Suñer a Berlín, el setembre de 1940

LES ENTREVISTES D'HENDAIA I BORDIGHERA

- Entrevistes amb Hitler a **Hendaia** (octubre de 1940) i amb Mussolini a **Bordighera** (febrer de 1941) per preparar la intervenció espanyola a la guerra (**Operació Félix**).
- Finalment fou desestimada per les condicions econòmiques i territorials (al nord d'Àfrica) plantejades per Franco.

Entrevista d'Hendaia,
entre Hitler i Franco, el 23
d'octubre de 1940

Entrevista de Bordighera.
Mussolini, Franco i Serrano
Suñer. 12 de febrer de 1941

LA DIVISIÓN AZUL

- El règim de Franco va col·laborar activament en aquest període amb l'Eix (subministrament de primeres matèries i mà d'obra, col·laboració logística i de propaganda, i amb l'enviament de la *División Azul* al front rus (juny de 1941 – octubre de 43).

LA PARTICIPACIÓ A LA 2GM

La DIVISIÓ AZUL va integrar-se a la 250 Divisió de la WEHRMACHT al front rus, entre juny de 1941 fins a la seva retirada l'octubre de 1943.

Van passar-hi uns 47.000 homes, entre ells molts oficials de l'Exèrcit, voluntaris falangistes però també soldats regulars.

Es calculen unes 5.000 baixes espanyoles dins la *División Azul*.

Les derrotes alemanys a l'Atlàntic, al nord d'Àfrica i a Stalingrad (1943), i les pressions del Regne Unit i els Estats Units a Franco, van provocar el canvi de l'estat de “no bel·ligerància” al de “neutralitat”, i la retirada de la *División Azul*.

Agustín Muñoz Grandes,
fou nomenat per Franco
com a comandant en cap
de la *División Azul*.
Ocupà després alts càrrecs
en els governs franquistes.

L'ALLUNYAMENT DE L'EIX

- El retorn a la política de “neutralitat” va portar al Ministeri d'Assumptes Exteriors a l'aliadòfil **Francisco Gómez-Jordana** (l Comte de Jordana), que va afavorir l'allunyament de l'Eix i una política més favorable als britànics. Ocupà la cartera ministerial entre el setembre de 1942 i l'agost de 1944.
- Els darrers batallons de la *División Azul*, convertits en *Legión Azul*, foren repatriats el març de 1944. Un grup de fanàtics falangistes es van quedar voluntàriament al bàndol alemany integrats en les *Waffen-SS* i van participar en els darrers combats de la batalla de Berlín.

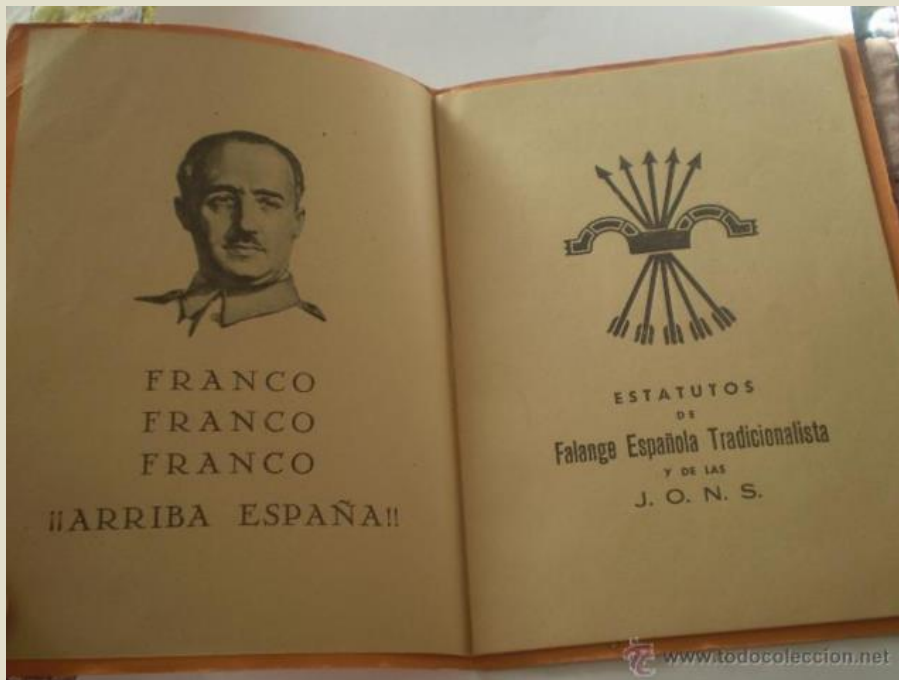
G. JORDANA

per Julián Angel

L'ALLUNYAMENT DE L'EIX II

- L'intent de minimitzar la identificació del règim espanyol amb els previsibles derrotats a la Segona Guerra Mundial va comportar una creixent disminució de la parafernàlia feixistitzant (eliminació dels cartells propagandístics pro-alemanys, substitució de la salutació amb el braç estirat, etc.)

- Sobretot, entre 1943 i 1945 es va produir una davallada en la quota de poder dels falangistes i de la FET y de las JONS, en favor d'altres "famílies" del règim, com els militars, els catòlics i els monàrquics.
- Al desembre de 1942, el propi Franco assumí personalment el control de la Junta Política de la FET y de las JONS.

1945 – 1949. L'AIÏLLAMENT INTERNACIONAL

Malgrat la condemna dels Aliats, aquests decidiren no intervenir directament sobre Espanya i van permetre la permanència del règim franquista, enfonsant així les esperances que els **exiliats republicans** havien dipositat en la victòria aliada sobre l'Eix.

El febrer de 1946, l'**ONU** condemnava el règim franquista i vetava l'entrada d'Espanya a la recent creada organització (resolució 39). Recomanava la **retirada dels ambaixadors**, però sense la ruptura total de relacions diplomàtiques.

Es va produir el tancament de la frontera francesa i, a la pràctica, una situació d'**aïllament comercial, cultural, polític i diplomàtic** gairebé absolut del règim franquista.

EL PLA MARSHALL I L'OTAN

L'aïllament suposà **un immens cost econòmic i social** per a Espanya, ja que impedia l'arribada de productes bàsics i retardava la recuperació del país. Espanya va quedar exclosa del **Pla Marshall** (a partir de 1947) amb el qual els Estats Units pretenien accelerar la reconstrucció d'Europa.

El Pla Marshall va repartir uns 13.000 milions de dòlars entre els països europeus entre 1948 i 1951 (sobretot al Regne Unit, França, Alemanya i Itàlia)

Espanya també va quedar exclosa de l'OTAN (Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord), creada el 1949 com a una aliança militar de les potències occidentals, a l'empara dels Estats Units.

LES LLEIS FONAMENTALS DEL FRANQUISME I

CARTA DEL TRABAJO (1938)

Inspirada en la *Carta di Lavoro* italiana, i d'ideologia feixista. Creava els sindicats "verticals" i regulava la vida laboral i les relacions entre els "productores" i els empresaris.

LEY DE CORTES (1942)

Es van crear les *Cortes Españolas*, amb un caràcter consultiu i orgànic, sense poder legislatiu. Formada per procuradores de representació sindical, municipal i familiar.

FUERO DE LOS ESPAÑOLES (1945)

Establia els **drets i els deures** dels espanyols, amb una aparença liberal. Propugnava que l'exercici dels drets no podia en cap cas atemptar contra la unitat espirituals, nacional o social d'Espanya ...

LEY DE REFERÉNDUM NACIONAL (1945).

Establia que el Cap de l'Estat podia sotmetre a **referèndum** les qüestions que li semblés convenient, amb caràcter consultiu. Podien votar homes i algunes dones majors de 21 anys.

LEY DE SUCESIÓN EN LA JEFATURA DEL ESTADO (1947)

Es declarava a Espanya com a **Regne**, i a Franco com a **Cap d'Estat vitalici** i amb dret a nomenar **successor amb el títol de Rei**. Llei sotmesa a referèndum, en el qual va votar gairebé el 90% del cens, i amb un 93% de vots a favor.

EL MANIFEST D'ESTORIL

Fotografia d'Alfons XIII a Fontainebleau (França) l'any 1931

Alfons XIII va morir a l'exili a Roma el febrer de 1941.

L'hereu a la corona, **Joan de Borbó**, va denunciar al **Manifest d'Estoril** (Portugal), que la **Ley de Sucesión** era il·legal i no la reconegué vàlida.

